

Képviselő-testületi előterjesztés

2018. november. 28.

Tárgy: Tájékoztató a környezet állapotának alakulásáról

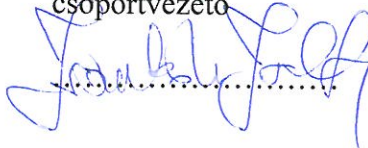
Előterjesztő: Farkas Éva Erzsébet polgármester

Ügyiratszám: 1/ 962/2018/I.

Melléklet: Vízügyi statisztikák, zöldterület fenntartás

Készítette: Makói Polgármesteri Hivatal
Innovációs és Városfejlesztési Iroda
Zsámboki Zsolt

Témafelelős: Zsámboki Zsolt
csoportvezető

Az előterjesztést látta:

.....

Véleményezésre megküldve: Agrárgazdasági Bizottság

Makovecz Imre Bizottság

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

.....
dr. Bálint-Hankóczy Beatrix
jegyző

A napirend előterjesztőjének jóváhagyása:

.....
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

MAKÓ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

Ikt.sz: 1/962-1/2018/I.

Üi.: Zsámboki Zsolt

Előterjesztés

Tárgy: Tájékoztató a környezet állapotának alakulásáról

Melléklet: Vízügyi Statisztikák
Zöldfelületek fenntartása

Makó Város Önkormányzat Képviselő-testülete

M a k ó

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi. LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja, valamint az 51. § (3) bekezdése alapján Makó város környezeti állapotának alakulásáról a képviselő-testület és a lakosság részére a következő tájékoztatást adom:

I. Bevezetés

- Természeti adottságok: Makó Csongrád megye dél-keleti részén, a Maros jobb partján terül el. A felszín formáló folyamatokra a feltöltődés jellemző, amit a környező folyók (ideértve a Tiszát, a Körösöket, Arankát és a Begát) végeztek az évmilliók során. Az átlagos tengerszint feletti magassága alig haladja meg a 80 métert (81 és 82 méter között változik), ezzel Makó Magyarország egyik legmélyebben fekvő városa.
- Éghajlat: Hazánkban kontinentális éghajlati jellemzők mellett a mediterrán klíma érvényesíti hatását.
- Hőmérséklet: A város és térségének éghajlata erősen kontinentális. Makó Magyarország egyik legmelegebb éghajlatú területén fekszik, ezért nyarai forrók és szárazak.
- Csapadék: Makó és térsége a legszárazabb területek közé tartozik, az éves csapadékmennyiség 500-600 mm között mozog. A város évi csapadék átlaga 100 év mérései alapján 585 mm.
- Szél: A térségben uralkodó szélirány az észak-nyugati, de az ellenkező irányú déli, dél-keleti szelek aránya is jelentős. A terjedés lehetősége a domborzati viszonyok (síkvídek) miatt az átlagosnál nagyobb mértékű.

II. Helyi környezetvédelemmel kapcsolatos általános feladatok

A települési környezet védelme érdekében végzett, illetve végzendő helyi feladatok az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a) Környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és a hatáskörbe tartozó hatósági feladatok ellátása;
- b) Települési Környezetvédelmi Program elfogadása, felülvizsgálata;
- c) Önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében;
- d) Együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, szomszédos önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- f) Környezeti állapot évenkénti elemzése.

III. Környezeti állapot

A tájékoztató főbb témakörök mögé csoportosítva mutatom be a környezet állapotában végbemenő változásokat:

III.1. Csapadékhelyzet

Makó város környezetében 2017. november 1-jétől ez év október 31-ig a sokéves átlag 112%-a, 612 mm csapadék hullott, szélsőséges időbeli eloszlásban, a csapadékmennyiség, Az év első 3 hónapja a megszokott mennyiség körüli csapadékösszegeket hozta. Kivételt képez ez alól a december hónapban, a Tisza vízgyűjtőterületére hullott 85 mm csapadék, ami jelentős, 80%-os többletet jelentett. Idén februárban és márciusban aztán mind a Tisza vízgyűjtőjén, mind Makó város területén jelentős csapadéktöbbletet mérhettünk. A vízgyűjtőn mindkét hónapban 60%-al több csapadék, Makó területé pedig februárban 86 mm, márciusban pedig 95 mm csapadék hullott, ami az átlagértékek több mint 2,5- illetve 3-szorosa. Ennek köszönhetően a szokásosan két legszárazabb hónapunkban esett idén a második és harmadik legnagyobb havi csapadékösszeg.

A Maros makói szelvényéhez tartozó vízgyűjtő területeit az idei télen a csapadék jelentős része szilárd halmazállapotban hullott, így jókora mennyiségű hó halmozódott fel a vízgyűjtőn. A havas időszak egészen az áprilisi olvadásig, végig átlag fölötti volt. A hóvízgyenyérték március 24-én érte el a maximumát, ekkor az értéke 2,019 m³ volt, ami a sokéves átlag közel négyszerese.

Az év hátralévő részében a csapadék mennyisége nagymértékben változóképpen oszlott el, a legcsapadékosabb hónap a június volt 89 mm csapadék hullott.

Az őszi hónapok csapadékmennyisége nagymértékben elmaradt a sokéves átlagtól, október hónapban 10 mm. csapadékmennyiséget mértek, ennek következtében aszályos állapot alakult ki. Az éves csapadékos napok száma 59.

III.2. Felszíni vizek

A tavaszi hóolvadás következtében a Tisza vízgyűjtő területein jelentősebb árhullámok vonultak le, a Maroson egyik árhullám sem volt jelentős. A tavasz beköszöntével, a vízgyűjtőn addigra rekord körüli mennyiségűre duzzadt háborítás olvadása telíteni kezdte a medreket, majd a március közepén jelentkező enyhe, csapadékos időszak gyors áradásokat indított a Tisza vízrendszerében. A Maros Makónál 03.22-én 275 cm-el (I. fok 400 cm) tetőzött.

Tavaszi végén gyors apadás volt megfigyelhető, így a nyár elejére a Maros vízszintje újfent jelentősen elmaradt a sokéves közepesétől. Ebből az állapotból a júniusi csapadéktöbbletből származó lefolyás növelte meg a folyó vízszintjét, majd néhány nagyobb júliusi csapadékesemény hatására a Maroson - a nyáron várható vízállásoknál is magasabbra emelte azt. A nyári időszakhoz képest fél méterrel magasabb vízállások a Maroson egészen augusztus közepéig jellemzőek maradtak, ami az elmúlt évek tapasztalatai alapján meglehetősen szokatlan. Nyár végére aztán mindenhol beállt az ilyenkor jellemző kisvízes állapot.

Az enyhe télnek köszönhetően a Maros a vizsgált időszakban teljesen jégmentes volt.

III.3. Felszín alatti vizek

Talajvíz: A talajvízszint általában 2-4 méter mélységben van, de lakott területen a szennyvízszikkasztás hatására ez lényegesen magasabb (1,1-2,5 méter). A megvalósult szennyvízcsatorna beruházás hatására a talajvízszint folyamatosan süllyedt, de a mérések eredményei csak több év után lesznek kiértékelhetőek. 2017 novemberétől csökkenő talajvízszint volt a jellemző. A csapadékban szegény nyári hónapok következtében tovább csökkent a talajvízszint. Az őszi csapadékmentes időjárásnak köszönhetően a talaj nedvességtartalma jelentősen lecsökkent 30%-ra. A talajréteg magas telítettségi szintjének együttállásánál jelentős belvívelöntések alakultak ki, ezért 2017.12.15. – 2018.01.26. között I. fokú, valamint 2018.02.06. – 2018.04.30. között I. és II. fokú belvízvédelmi készültséget is elrendeltek.

Szennyvízhelyzet: A befejezett szennyvízberuházást követően a szennyvízcsatorna rendszerbe bekötésre került ingatlanok száma ugrásszerűen megnőtt. A 231 km-es hálózatot üzemeltető szolgáltató, az Alföldvíz Zrt. tájékoztatása szerint Makó városa 2018. november 20-i állapot szerint 10.068 bekötésre alkalmas ingatlannal rendelkezik. A szennyvízhálózatba bekötött ingatlanok száma a 2017-évihez képest

18 db bekötéssel bővült 9054 db, ami meghaladja a 84%-os bekötési arányt. A további rácsatlakozások megvalósulása érdekében az önkormányzat felhívással élt a lakosok felé, hogy az elmaradt rácsatlakozásokat alakítsák ki. A jogszabályi környezet jelenleg csak 2018. december 31-ig teszi lehetővé a talajterhelési díj fizetése alóli mentességet, tehát ez év végéig újabb bekötések várhatóak.

Ivóvízhelyzet:

Makó városában a vízellátást 12 db mélyfúrású kút biztosítja, mely a városi 166,5 km fő- és gerincvezeték, továbbá 66,7 km bekötővezeték hálózaton keresztül jut a fogyasztóhoz. Makón a meglévő vízbekötések száma nem éri el a 10.000 db-ot, városunk vízfogyasztása jellemzően 1.1 millió m³ körül alakul.

Az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet 1. sz. mellékletében szereplő határértékek alapján a város vízellátását biztosító 12 db mélyfúrású kút vizéről elmondható, hogy a vízkeménység (CaO mg/l) értéke alapján a víz lágy. Az ammónium és arzén értékei viszont határérték feletti.

Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Projektben meghatározott célokat a Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Társulás (a továbbiakban: Társulás) a 2007-2013-as programozási időszakban teljes egészében nem tudta megvalósítani (Csanádpalota, Ferencszállás, Földeák, Kiszombor, Klárafalva, Kövegy, Makó, Makó-Rákos, Maroslele, Nagylak és Óföldeák) jelenleg nem biztosított az Európai Bizottság C(2012) 3686. számú határozatában foglaltaknak megfelelően az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló 98/83/EK tanácsi irányelv határértékeinek megfelelő ivóvíz), ezért a Kormány a 1745/2016. (XII.13.) számú Korm. határozatában döntött a projekt szakaszolásának jóváhagyásáról, valamint a projekt második szakaszában felmerülő költségek fedezetének biztosításáról.

Ezek után kerülhetett aláírásra a Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Projekt II. szakaszára vonatkozó, KEHOP-2.1.4-15-2017-00006 azonosítószámú Támogatási szerződés.

A megfelelő vízminőség hosszú távú biztosítása érdekében – részben az igazságügyi szakértői véleményre támaszkodva, a KEHOP projektben már támogatási szerződéssel rendelkező műszaki tartalmakon túl azonban további értéknövelő és vízbiztonsági kockázatot csökkentő beavatkozások (III. szakasz) váltak szükségessé, kiemelve a nyersvíz szervesanyag tartalmának csökkentését. Így Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa a 31/2017. (VIII.17.) IMJT. számú határozatában döntött arról, hogy kérelmet nyújt be a Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító projekthez kapcsolódóan Új, kiegészítő pályázati forrás elnyerése érdekében nettó 1 mrd Ft összegben a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumhoz. A szükséges műszaki tartalom meghatározása nem csupán a jogszabályokban és hatósági előírásokban megfogalmazott határértékek pillanatnyi teljesítése, hanem a megfelelő minőségű ivóvíz hosszú távú biztosítása a mennyiségi követelmények figyelembe vételével történtek.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 2017. november 2-án tájékoztatta a Társulást, hogy a kérelmet a Miniszterelnökség részére is megküldte véleményezés céljából, egyúttal kérték, hogy a Társulás vizsgálja meg a vállalkozó felelősségének kérdését. A Társulás megvizsgálta a felelősség kérdését, Döntnöki eljárás került lefolytatásra. A Társulási Tanács Vizsgálóbizottságot hozott létre, annak megvizsgálására, hogy milyen okok vezettek a KEOP projekt kivitelezése és üzembe helyezése során felmerült problémákhoz. A Vizsgálóbizottság lefolytatta a vizsgálatot, a Döntnök által hozott jelentést és határozatokat megtárgyalta, azt vizsgálóbizottsági ülés keretében jóváhagyta és javasolta a Társulási Tanács által történő elfogadását. A Társulási Tanács elfogadta a Döntnök által megfogalmazott jelentést és határozatokat és a jogvitát lezártnak tekinti. Így a Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Projekt megvalósulása érdekében igényelt kiegészítő forrás kifizetésének feltétele teljesült a Társulás álláspontja szerint. Az IH 2018. február 28-án kelt levelében tájékoztattott arról, hogy a kivitelező esetleges felelőssége megállapításának vizsgálatával kapcsolatban tett intézkedéseket, és a döntnöki eljárás, jelentésben foglaltakat tudomásul vették, ezzel minden fél által lezártnak tekinthető a jogvita.

Szerződések, Közbeszerzések:

Szerződések: A KEHOP Ivóvíz projekt kapcsán kiválasztásra került a Külső Projektmenedzsment, a - Közbeszerzési szakértő, valamint a tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása feladatot ellátó vállalkozó.

Közbeszerzések: A FIDIC Mérnök, műszaki ellenőri feladatokat ellátó szervezet kiválasztására vonatkozó közbeszerzési dokumentáció a Társulási Tanács által jóváhagyásra került, majd benyújtásra került a Közreműködő Szervezet (KSZ) és a Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály (KFF) felé. A KSZ jóváhagyását követően a KFF minőségbiztosítási eljárása során KFF új minőségbiztosítási eljárás lebonyolítását javasolta, tekintettel arra, hogy két beruházás megvalósítása ugyanazon a vízhálózaton, ugyanazon az építési területen valósul meg, ezért gazdasági érdeket sértene, ha Társulásunk két külön vállalkozóval kötne kivitelezői szerződést, ezért ismét a dokumentumok átdolgozására került sor, ami jelentős késedelmet okozott a KEHOP-2.1.4-15-2017-00006 számú Támogatási szerződés teljesítésében. Így a Társulási Tanács 2018. április 12-én döntött a Mérnök eljárás átdolgozott dokumentációjának jóváhagyásáról, illetve a közbeszerzési eljárás megindításáról. Az ajánlatok bontására 2018.06.26-án került sor, ajánlattételi határidőig öt ajánlat érkezett.

A Bíráló Bizottsági döntés megszületett, ezt követően a Bíráló Bizottsági jegyzőkönyv alapján a nyertes ajánlattevőre vonatkozó javaslat a KFF részére megküldésre került. Jelenleg a KFF lezáró ellenőrzése folyik. A KFF Tanúsítvány kiadását követően kerülhet sor a Társulási Tanács általi nyertes ajánlattevő kihirdetésére, illetve a szerződéskötésre.

Tervezés és Kivitelezésre vonatkozó eljárás: A kivitelezői tender műszaki specifikációjának összeállítása majd a dokumentáció véglegesítése többszörös módosítást követően megtörtént, a megképzett tartalékkerettel készített tervezői költségbeccsléssel összhangban, műszaki tartalom csökkenés nélkül. A kivitelezői tender dokumentumai benyújtásra kerültek 2018. május 16-án a KFF részére, minőségbiztosítási eljárás lebonyolódott. A Társulási Tanács döntött a Kivitelezés Ajánlattételi felhívás és közbeszerzési dokumentumok jóváhagyásáról, illetve az eljárás megindításáról. A Kivitelezés Ajánlattételi felhívás 2018. június 14-én megjelenésre kerül a TED Európai Unió közbeszerzési adatbázisában. Ajánlattételi határidő 2018. július 30. napja volt, melyre egy ajánlat érkezett. Így 2018. augusztus 09-én a Bíráló Bizottság egyhangú javaslata alapján a Társulási Tanácsa megállapította, hogy a Tervezés és Kivitelezés tárgyú eljárás eredménytelen, tekintettel arra, hogy az ajánlattételi határidőben mindösszesen 1 db ajánlat került benyújtásra, hivatkozva a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontjára. Egyúttal a Társulási Tanács döntött, az Ajánlati felhívás és közbeszerzési dokumentumok változatlan tartalmával megegyező új eljárás megindításáról. 2018. augusztus 14-én a Kivitelezés közbeszerzési dokumentumai benyújtásra kerültek a KFF részére, a minőségbiztosítási eljárás lebonyolódott. 2018. augusztus 29-én a Kivitelezés eljárásra vonatkozó KFF Tanúsítvány megérkezett. 2018. szeptember 08-i dátummal a Kivitelezés tárgyú közbeszerzési eljárás dokumentuma a TED honlapon elérhető, ajánlattételi határidő 2018. október 24. Ajánlattételi határidőig két ajánlat érkezett. Jelenleg a beérkezett ajánlatok értékelése folyik.

A Mérnök, illetve a Kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárások sikeres lebonyolítását követően kezdődhet el a megvalósítás, így az Ivóvíz Projekt megvalósításával Makó és Térsége Ivóvízminőség-javító Projektben meghatározott célok a KEHOP-2.1.4-15-2017-00006 azonosítószámú és a III. Új, kiegészítő beruházás együttes hatására az emberi fogyasztásra szánt, és a hatályos jogszabályokban meghatározott, szigorított előírásoknak megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása az érintett településeken megoldottá válhat, aminek következtében az Európai Bizottság 2016/2047. számú Kötelezettség-szegési eljárása sikerrel lezárulhat.

A projekt végleges lezártig víztisztító ASR konténer biztosítja jelenleg Makón és Makó-Rákos körzetben az arzénmentes ivóvizet.

A szennyvízhálózat és az ivóvízellátó-hálózat magas színvonalú működőképességét biztosító ún. Gördülő Fejlesztési Tervet Önkormányzatunk minden évben véleményezi és képviselő-testületi ülésen fogadja el.

Csapadékvíz elvezetés: A városban az elmúlt évben a közmunkás munkavégzés és START belvízelvezetés munkaprogramnak köszönhetően, valamint több vállalkozóval megvalósított árokkotrás

keretében több mint 11.500 fm csatornaszakaszt takarított ki, újított fel önkormányzatunk. Nagyszámú szikasztó árok, folyóka, átkötés került kialakításra. Az áttereszek tisztítása a csatornák helyreállítása folyamatosan az ütemterv szerint halad. A MATERM Kft-vel kötött megállapodás alapján egy alkalommal évente a Nagyér-csatorna mederkotrása a belterületi és külterületi szakaszán megtörtént, a Nagyér-csatorna medrének kotrása a megállapodás alapján az elkövetkező években elvégzésre kerül. A nagy hidraulikus terhelésű belvízelvezető csatornák kotrása és partélének karbantartása is folyamatos. A Honvéd városrész rehabilitációja során a Honvéd átemelő szivattyútelep is megújul és ezzel párhuzamosan Honvéd városrészben a meglévő nyílt-csapadékvízvezető rendszer karbantartása is megtörténik.

Termálvíz: Makó területe rendkívül gazdag termálkincsben, jelenleg 6 db termálkút üzemel. A városi távfűtés és használati melegvízellátás szempontjából meghatározó Kelemen László utcai termelő termálkút és a Harmat utcai. A kákási visszajutató kút azonban a nem tudta folyamatosan ellátni a városi két nagy (a Tömörkény utcán és Hagymatikumban) hőcserélő központot tömegáram igényét. A megfelelő mennyiségű hőenergia biztosítása érdekében a MATERM Kft. a termelő kutak által kitermelt, tisztán energetikai hasznosítású termálvizét visszajutolás nélkül a Makó Nagyér-csatornába kellő mértékű visszahűtést követően elereszti.

A városi távfűtés rendszer 2018-ban jelentős mértékben felújításra került a József Attila Könyvtár és környezetének rehabilitációja során az érintett területeken a távhő - vezeték közműkiváltása megvalósult.

Fúrt kutak és egyéb létesítmények engedélyezése: Környezetvédelmi ügyekben az elsőfokú hatósági jogkört Makó Város Jegyzője látja el. Ezen tevékenység keretében 1 db új kút fúrására adott ki engedélyt. A csapadékszegény időjárás következményeként tovább bővült az öntözőtelepek építése és öntözőrendszerek kialakítása.

A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Kormányrendelet 15. § és 24. § alapján fennmaradási engedélyt kell kérni a hatályos jogszabály szerint a 2018. január 1. előtt létesített fúrt és ásott talajvíz kutakra a tulajdonosoknak. A települési önkormányzat jegyzője az engedélyező hatóság ha a kút:

- háztartási vízigényt vagy házi ivóvízigényt elégít ki
- a vízigénybevétel kevesebb, mint 500 m³/év
- az ingatlanon van épület
- a vízigény nem gazdasági célú

Az összes feltétel egyidejű teljesülése esetén járhat el a települési önkormányzat jegyzője engedélyező hatóságként. A hatályos jogszabály alapján 2018. november 20-ig 8 darab engedélykérelmet nyújtottak be. A fennmaradási engedély kérelmeket a jelenlegi állapotok szerint 2018. december 31-ig adhat be a tulajdonos bírság megfizetése alól mentesülés mellett.

III.4. Állattartás

Településünk közigazgatási területén elsősorban szarvasmarha- és sertéstartás történik. Mezőgazdasági eredetű, pontszerű szennyező források az állattartó telepek, amelyek közvetlenül hatnak a felszíni víztestekre, illetve közvetett módon a felszín alatti vízkészletre. Sertéstartás Makón tavaly 187 helyen történt, melyből nagyüzemi (200-4000 db) tartás 6 db volt. Az idei adatok még nem érkeztek be a Csongrád Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály Makói Kirendeltségéhez, de annyi már most látható, hogy nagymértékű további sertéslétszám csökkenés várható. Szarvasmarhatelep Makó és környékén 164 db van, melyből 9 db nagyüzemi méretű, itt növekedés volt megfigyelhető. Az elmondható, hogy a mind nagyobb mértékű erőforrás és telephely koncentráció itt is megfigyelhető, mint egyéb mezőgazdasági ágazatokban is. A nagyüzemi telepek trágyatartási technológiája (híg, illetve hagyományos mély almos) az előírásoknak megfelelő.

Lakossági bejelentés alapján 19 ügyben indult birtokvédelmi eljárás a szomszédban levő, jogszabályoknak nem megfelelő állattartás miatt.

E tevékenységeket az Alsó- Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség és Csongrád Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztálya a rendszeresen beküldött mintavételi eredmények elemzése során követi nyomon.

III.5. Levegő

Léghőmérséklet: Az elmúlt 12 havi középhőmérséklete 13,2 °C volt, ami 2,2 °C - kal melegebb, mint a sokéves átlag. Február és március kivételével a havi középhőmérsékletek minden hónapban jelentősen meghaladták a várható értékeket.

A 2017-2018-es tél az elmúlt évektől eltérően szokatlanul enyhe időjárású volt. Rendhagyó módon a téli hónapokra jellemző, hideg és fagyos napok márciusra is áttolódtak, ami miatt a hónap középhőmérséklete 1,8°C-kal elmaradt a megszokottól. A hónapban továbbá hat téli napot és egy zord napot (minimum hőmérséklet < -10°C) is mérhettünk.

A nyár első két hónapja nem hozott különösebben meleg időjárást, augusztustól októberig azonban újra a megszokottnál jóval melegebb hőmérsékleteket mérhettünk. Az augusztus 3,3°C-kal, a szeptember 2,3°C-kal volt melegebb, mint a sokéves közepes. A 30°C feletti nappali maximum hőmérsékletek egészen szeptember második dekádjáig jellemezőek maradtak.

Levegő minősége: A levegő minőségét a PM10, NO₂, SO₂, NO_x és O₃ mérésével minősítik. A mért adatok alapján a szennyezőanyagok éves átlagkoncentrációja a mérőállomáson nem haladta meg az éves határértéket, valamint 24 órás határérték túllépés sem volt tapasztalható. Városunkban a meghatározó a PM10 (levegőben lebegő szilárd és folyékony részecskék elegye), melynek mennyisége elfogadható mértékű legszenyeztes.hu mérései és statisztikái alapján. A kültéri levegő szálló por tartalmának hosszú távú hatásai a következők: a várható élettartam jelentős csökkenése a szív- és érrendszerei, a légzőszervi betegségek.

A szálló por forrása a közlekedés, az ipari tevékenység, a háztartási szén és fatüzelés, stb.

Sajnálatos módon akadnak olyan makói lakosok, akik a háztartásban fellelhető mindenféle hulladékot PET palackot, pelenkát, rongyot használnak fel tüzelőanyagként. Jellemző továbbá, hogy a nyílt égésterű vegyes tüzelésű kazánokban, kályhákban kezelt fát (bútorlap, OSB lap) égetnek el. Ezen anyagok elégetése során jelentős mennyiségű szennyezőanyag szabadul fel mely közvetlenül a környezetünket szennyezi másrészt tönkreteszi a kéményt. Az idei évben megfigyelhető, hogy jelentős mértékben megnövekedtek a vezetékes földgázbevezetésekre irányuló kérelmek száma a kedvező jogszabályi háttérnek köszönhetően, ezek száma meghaladta az 50 darabot. Ennek köszönhetően a levegő minőségének javulása várható a fűtési szezonban.

A városban a légszennyezés területén nagy ipari kibocsátókkal nem kell számolni.

A városunk meghatározó gyártó a ContiTech Fluid Kft. A már kiépített technológia határétéken belül bocsát ki a szennyezőanyagot. Beruházásaik megvalósításának rangsorolásakor a környezetet terhelő kibocsátások és a hulladék mennyiségének csökkentésére irányuló fejlesztések előnyt élveznek. A tudatos környezetvédelmi tevékenység a fajlagos energiafelhasználás és a gyártási hulladékok jelentős mértékű csökkenését eredményezik.

A Givaudan Hungary Kft. gyárának működése óta folyamatosan érkeznek a lakossági panaszok az üzem környékéről terjedő szagokkal kapcsolatban. A gyártól kapott tájékoztatás szerint több műszaki intézkedést hajtottak végre a kellemetlen szagok keletkezésének, terjedésének megakadályozása, csökkentése érdekében. Az Alsó- Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőségtől kapott tájékoztatás szerint a Givaudan Hungary Kft. Makó, Királyhegyesi út 3. sz. alatti telephelye rendelkezik levegőtisztaság-védelmi működési engedéllyel. A határozatok tartalmazzák a Kft. telephelyén üzemelő légszennyező források emissziós és imissziós mérési és üzemelési kötelezettségeit. A Kft. a telephelyen bűzmonitoringot üzemeltet. A bűzhatást naponta a gyár körül egy meghatározott útvonalat körbejárva ellenőrzik, melyről nyilvántartást vezetnek. A bűzmonitoringról éves jelentést kell benyújtaniuk a felügyelőség részére. A lakossági panaszok – köszönhetően az intézkedéseknek - csökkenő tendenciát mutatnak.

Az ALFÖLDVÍZ Zrt. által üzemeltetett makói szennyvíztisztító telep működésével kapcsolatosan sok lakossági panasz és bejelentés érkezett elviselhetetlen bűzhatás miatt, főleg a napnyugta körüli órákban. Az ALFÖLDVÍZ Zrt. tájékoztatása szerint a szennyvíziszap kezelése során egy a gyártó ajánlása szerinti technológia próbaüzemét végezték. A próbaüzemet követően a jelentős szaghatás megszüntetése érdekében az előzőekben használt technológiát alították vissza, melynek következtében a szagterhelés

jelentős mértékben enyhült. A további szagterhelés csökkentése érdekében ez év novemberében pályázati forrásból a szennyvíztisztító telep város felőli oldalára védő fasort telepít az önkormányzat.

III.6. Hulladék helyzet

Hulladékkezelési közszolgáltatás: Városunkban jelenleg az előző évi adatokhoz hasonlóan kb. 6500 tonna kommunális hulladék keletkezik évente. Elszállításra kerül további 85 m³ lom-, valamint 3000 m³ zöldhulladék. Kiemelt célként szerepelt a szelektív-hulladékgyűjtés kiszélesítése. A 9532 db hulladékgyűjtő mellé Önkormányzatunk beszerzett 1200 db újabb, kisméretű edényzetet is.

Makó városának 2018. január 1-jétől új hulladékgazdálkodási közszolgáltatója van, A Dareh Bázis Zrt. közbeszerzési eljárás lefolytatásával a FBH-NP Közszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság látja el a kommunális és szelektív hulladék külön edényzettel történő gyűjtését és szállítását. A Makó, Földeáki úton található hulladékudvar fogadja a város területén összegyűjtött zöldhulladékot, a háztartásokban keletkező elektronikai és veszélyes hulladékot is.

A jogszabályok előírásai kétfajta űrméret közötti választási lehetőséget, heti ürítést, évi 10-szeri zöldhulladék szállítást, valamint egyszeri lomtalanítást írnak elő. A minimálisan előírt szolgáltatásnál többet nyújt a jelenlegi szolgáltató. A zöldhulladék szállítást minden héten biztosítja, valamint akár 4-szeri lomtalanítás is megrendelhető a szolgáltatótól. A zöldhulladék háztartásokban való felhasználása érdekében az önkormányzat minden háztartás számára biztosít ingyenesen komposztálót, így a beszállott zöldhulladék mennyiségének csökkenése várható.

Önkormányzatunk a makói 65 év feletti polgárainak kedvezményes lehetőséget biztosít a háztartási hulladék gyűjtésére és elszállítására. A 65 év feletti makói lakosok 60, illetve 80 literes hulladékgyűjtő edényt kaphatnak az Önkormányzattól. A 65. életévüket betöltött, egyszemélyes háztartásban élők számára nyújtott támogatás összege havi 630 Ft, amely megfelel a 60 literes kuka után fizetendő számla egyhavi összegének a 65. életévüket betöltött, kétszemélyes háztartásban élők számára nyújtott támogatás összege havi 840 Ft, amely megfelel a 80 literes kuka után fizetendő számla egyhavi összegének. A kedvezmény jóvoltából az érintett makói lakosok térítésmentesen vehetik igénybe a hulladékszállítást.

Illegális hulladéklerakók: Makó város bel- és külterületén továbbra is nagy problémát jelentenek a rendszeresen megjelenő illegális kommunális és inert hulladékot tartalmazó kupacok. Az utóbbi években, a hulladéklerakó telep megszűnése óta továbbra is növekvő tendenciát mutat az illegális lerakatok száma. Míg 2017-ben 450 m³, addig 2018-ban 650 m³ közterületen lerakott kommunális és inert hulladékot szállítottunk el 128 helyszínről. A közterület felügyelet elsődleges feladata az ilyen kialakulófélben lévő lerakatok felderítése és megszüntetése. A külterületeken is megjelentek az illegális lerakatok főleg mezőgazdasági utak mentén, ezek felszámolása folyamatos 28 helyszínről 48 m³ kommunális, építési-bontási törmelék valamint zöldhulladék került elszállításra. A város Honvéd városrészére a legjellemzőbb az illegális hulladék lerakatok kialakulása állandó jól beazonosítható helyszínekkel, valamint komoly városi szintű probléma jelent az elhagyott, romos telkeken a kommunális hulladék felhalmozása. Ezeket a helyeket fokozott figyelemmel kísérjük, tiltó táblákat helyezünk ki és lehetőségek szerint a városrész rehabilitációja során térfigyelő kamerák kihelyezésével előzzük meg az illegális lerakást. Önkormányzatunk nagy erőfeszítéseket tesz ezek felszámolására, de komoly áttörés csak a lakosság környezettudatos magatartásának kialakulása után lehetséges, ezért - annak propagálásán túlmenően - rendeleti szabályozással, szigorú büntetéssel próbáljuk ezeket visszaszorítani.

Vasút sori probléma: A vasút soron élő, rossz mentális állapotú férfi antiszociális viselkedése megkeseríti a mind városunk, mind a környéken lakók életét. A hulladékot az önkormányzat 2018-ben két alkalommal (20 m³) elszállította, költséget és energiát nem sajnálva, a szeméthegy azonban rövid idő alatt újratermelődött. 2018. őszén a felhalmozott hulladék ismeretlen okból meggyulladt. Megoldást csak a férfi valamilyen módon történő eltiltása jelenthet.

III.7. Zaj-és rezgésterhelés

Zaj- és rezgésvédelmi ügyekben az elsőfokú környezetvédelmi hatósági jogkört a jegyző látja el. Az M43 sz. autópálya határig tartó szakaszának átadása tovább javított a város helyzetén zaj és rezgésterhelés szempontjából. Zaj-és rezgésterhelés vonatkozásában továbbra is jelentősen terhelt szakasz a 43. sz. út, valamint - a Temesvár felől érkezők miatt – a Kölcsey utca. A zaj-és rezgésterhelés további csökkentése érdekében a városon áthaladó főútvonalakról a 20 tonna össztömeget meghaladó tehergépkocsi tranzitforgalmat a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kitiltotta. Az év folyamán a Kölcsey utca, Ardics utca útburkolatának felújítása megtörtént, mely nagyban csökkentette az útmentén lakók zajterhelését. Településünk területén az ipari zajkibocsátás nem jellemző. 2018-ban hivatalunk lakossági bejelentés alapján hangos belvárosi szórakozóhely ügyben nem indult eljárás.

III.8. Pollenterhelés

Az ország más területeihez hasonlóan súlyos egészségügyi problémát okoznak az allergén pollenek. Az ÁNTSZ mérései közül a parlagfű (*Ambrosia*) mennyisége minden nyár végén magasan 100 db/m³ felett van, ez a légköri összes pollenmennyiség 90%-át teszi ki. A kivágott fák visszatelepítése során fontos szempont a nem irritatív növények felhasználása. Az estelegesen fertőzött területek megtisztítását önkormányzatunk rendszeresen végzi. A parlagfű bejelentések száma az idei évben átlagos mértékű volt, a mezőri szolgálat és a közterület-felügyelet folyamatosan ellenőrizte a veszélyeztetett területeket és szükség szerint a tulajdonosokat, illetve földterület használókat figyelmeztette a mentesítésre.

III.9. Makó védett és városi zöldterületei

A zöldfelület kezelését, karbantartását vállalkozási szerződés keretében végzi a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft., összesen 120.000 négyzetméteres területen.

Makó város környezetvédelméről szóló 18/2001. (VI.28.) MÖKT rendelet tartalmazza a város kiemelten védendő összefüggő zöldterületeinek felsorolását, valamint a helyi jelentőségű védett természeti értékek (védett fák) listáját. Testületi döntés alapján a magánterületen álló fák kikerültek a védett fák listájából. A fakivágási kérelmek elfogadás, de a visszatelepítési tervek összeállítása is elbírálási szempontból a városi főkertész szakmai javaslata alapján is történik. A közterületen lévő fák védelme érdekében a fakivágás engedélyhez kötött tevékenység, A lakosság engedéllyel, valamint önkormányzatunk - a zöldfelület karbantartási munkák során -34 db fát vágott ki. A millennium tiszteletére 2000-ben a képviselő-testület határozatot hozott arról, hogy minden újszülött kapjon egy kétszer iskolázott fát, melyet ünnepélyes keretek között adnak át az újszülötteknek. A Baba-fák túlmutatnak a pusztai virágosításon, hiszen a szülővároshoz való örökös tartozást szimbolizálják. Eddig 4231 db babafát ültettek el városszerte. Idén 144 db babafát ültettünk a 2017-ban született gyermekek részére. A városban a fásítási program keretében további 500 db fa ültetése történik meg EFOP pályázat segítségével 2018. november végén. A városban egyre több olyan fa található melyek méretükből, állapotukból és korukból adódóan egyre nagyobb feladatok elé állítja a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft.-t. A fákkal kapcsolatosan beérkezett lakossági panaszok, kérések kezelésére a rendelkezésre álló technikai és személyi állományon kívül további két vállalkozás lett bevonva a közterületeken található fák metszésére, kivágására.

III.10. Közlekedési hálózat

A város belterületén önkormányzati kezelésben lévő utak hossza 124,5 km. Város kerékpárútjaink hossza meghaladja a 21,5 km-t. Az idei évben a kerékpárút hálózata további 1500 méter belterületi és közel 5,5 km külterületi szakasszal bővült a Hódmezővásárhely - Makó közt megvalósult kerékpárút fejlesztésnek köszönhetően. A város közterület-nyilvántartásában 292 közterület név (utca, tér, út) szerepel, melyből 19 db állami, önkormányzati kezelésben pedig 266 db van.

Az elmúlt beszámoló óta a Makó – Maroslele közt az útburkolat felújítását a Magyar Közút Nonprofit Kft. elvégezte, mely érintette a belterületi szakaszt is az Ardics és Kölcsey utcát. Honvéd városrészben

18 utca, utcarész vár még szilárd útburkolatra 3,8 km hosszan. Honvéd városrész rehabilitációja során tervbe van e szakaszok szilárd burkolattal történő sármentesítése.

A 266 db közterületből 45 közterület (utca, út, tér) nem kapott aszfaltot a szennyvízcsatorna építést követő úthelyreállítás során, ami 17,822 km-t tesz ki, ez az összes úthálózatunknak a 14,3%-a. Sajnos ezen beruházáshoz köthető a gerinc- és bekötővezetékek süllyedése miatti rengeteg aszfaltbontás is. Önkormányzatunk az ún. béleléses javítási technológiát támogatja, azonban az üzemeltető az üzembiztonság miatt sok helyen megköveteli a bontást igénylő javítást. Célunk, hogy a jótállási időszak végén (2019-ben), a kivitelezőt rábírjuk a sérült utak teljes vagy fél szélességben történő helyreállítására. Ennek előkészítése az útburkolati hibák és süllyedések felmérése elkezdődött. A 2018. év első negyedében a város területén, három helyszínen Ipari parkban, Közhivatalok háza parkolóban valamint a Hagymatikum fürdő Szent János tér felőli parkolójában elektromos gépjárművek töltésére alkalmas töltőállomás létesült.

III.11. Az élhetőbb környezetért

Városunk lakóit nagyon zavarja a mindennapi életüket nagyon megkeserítő kisebb-nagyobb állatok jelenléte. Legsúlyosabb probléma a patkányok elszaporodása. Az önkormányzat 2018-ben ipari méretű, összehangolt patkányirtást rendelt meg az előző évekhez hasonlóan négy alkalommal egy szakvállalkozótól, valamint az ALFÖLDVÍZ Zrt.-től. A legfertőzöttebb és a lakosság által megjelölt gócpontokon az ártalmatlanítás egész évben folyamatosan történt. Az intézkedéseknek köszönhetően év végére a bejelentések száma erősen lecsökkent.

A kóbor és gazdátlan ebek befogása a Makói Városgazdálkodási Nonprofit Kft. feladata. Napi szintű befogás után állatbarát, humánus körülmények között történik a kutyák tartása.

Makónak, mint jelentős idegenforgalommal rendelkező településnek a Maros folyó közelsége, az ott levő idegenforgalmi létesítmények és a Hagymatikum miatt is fontos a rendszeres szúnyogirtás. városunkban. Az idei évben Makón a „szúnyoghelyzet” az átlagosnál is jobbnak bizonyult minimális volt a beérkező panaszok száma. A gyérítés jellemzően májustól szeptemberig történik, mely komplett légi kémia földi biológia védekezést jelent. Az irtás kb. hetes időtartamig hatásos, anélkül a populáció - kedvezőtlen időjárás esetén - nagyon gyorsan elviselhetetlenül elszaporodna. 2018-ben összesen négy alkalommal történt irtás, két alkalommal a katasztrófavédelem által biztosított központi költségkeret terhére, két alkalommal pedig az önkormányzat által biztosított keretből. A Maros folyó állandónak mondható vízszintje is nagyban kedvezett annak, hogy nem tudtak a szúnyogok elszaporodni, nem alakultak ki a szaporodásukra alkalmas kiöntések, pocsolyák.

A veszélyes méhek és darazsak befogása a nyári időszakban rendszeres a közterületeken, melyet a makói méhészekkel végeztetünk el. A város területén egyre nagyobb problémát okoz a belvárosban egyre nagyobb számban megjelenő galamb populáció. A probléma kezelésére az önkormányzat arra szakosodott vállalkozóval szerződést kötött és elkezdődött a galambok befogása. Vállalkozó minden hónapban beszámolót készít a befogott galambok számáról és helyszínéről.

IV. Környezetvédelmi Program, Hulladékgazdálkodási Terv

A Környezetvédelmi Program és a Hulladékgazdálkodási Terv legutóbbi felülvizsgálata 2011. évben történt meg. A következő, 2011-2016 közötti időszakra vonatkozó Program és Terv elkészült. A Környezetvédelmi Program 2011-ben elfogadásra került, míg a Terv 2012. novemberben került a képviselő-testület elé. Makót és a Kistérséget együttesen kezelő Terv és Program egységes megoldásokat, feladatokat dolgozott ki a közép és rövidtávú környezetvédelmi célkitűzések meghatározására.

V. Összefoglalás

A környezet állapotának javítása szempontjából lényeges fejlesztések, beruházások 2019. évben is folytatódnak. Az önkormányzat továbbra is elkötelezett a környezet megóvása, az esetlegesen okozott károk helyreállítása, Makó város egészséges, környezettudatos, a fenntartható fejlődést szem előtt tartó életének megtartása, fejlesztése érdekében.

VI. A környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos jelenleg hatályos jogszabályok

- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény,
- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény,
- Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény,
- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény,
- A hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet,
- A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet,
- A környezetvédelmi, természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet,
- A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet,
- A zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet,
- A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet.

Tisztelt Képviselő-testület!

A fentiek alapján a következő határozati javaslatot terjesztem a Tisztelt Képviselő-testület elé:

HATÁROZATI JAVASLAT

Makó Város Önkormányzat Képviselő - testülete úgy határoz, hogy a környezet állapotának alakulásáról szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Erről értesítést kap:

- Makó város polgármestere
- Makó város jegyzője
- Makói Polgármesteri Hivatal Innovációs és Városfejlesztési Iroda Műszaki Csoport
- Irattár

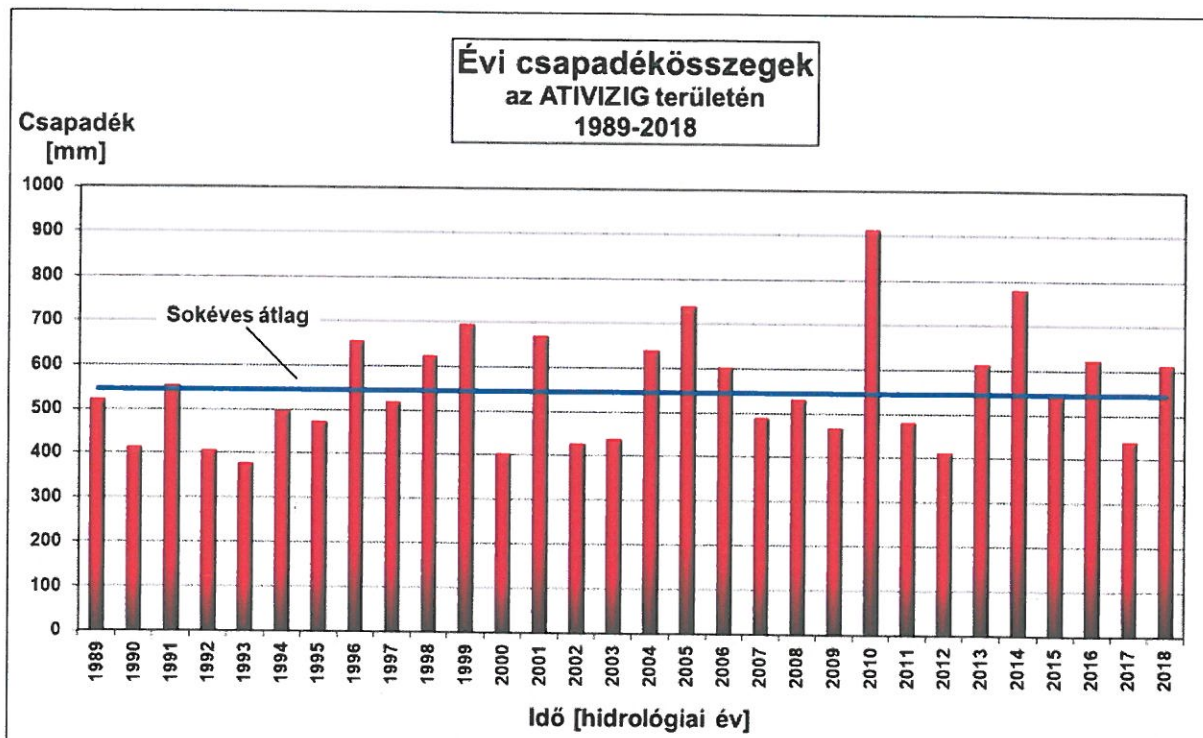
M a k ó, 2018. november 28.

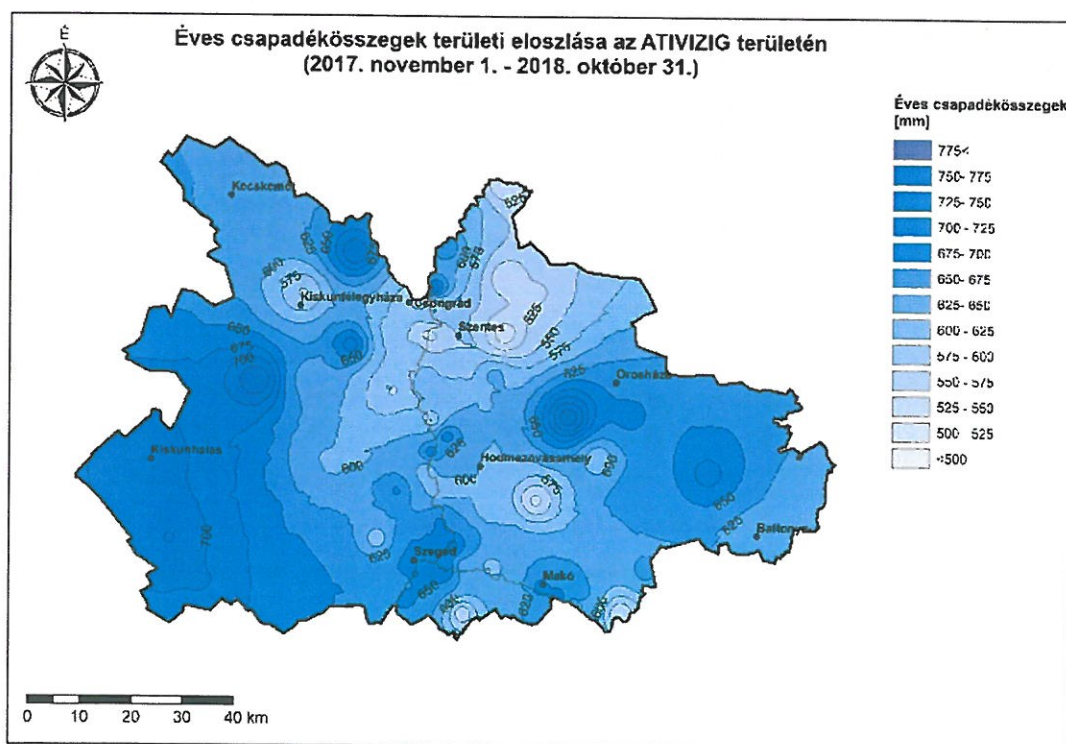
Farkas Éva Erzsébet
polgármester

1. számú melléklet.

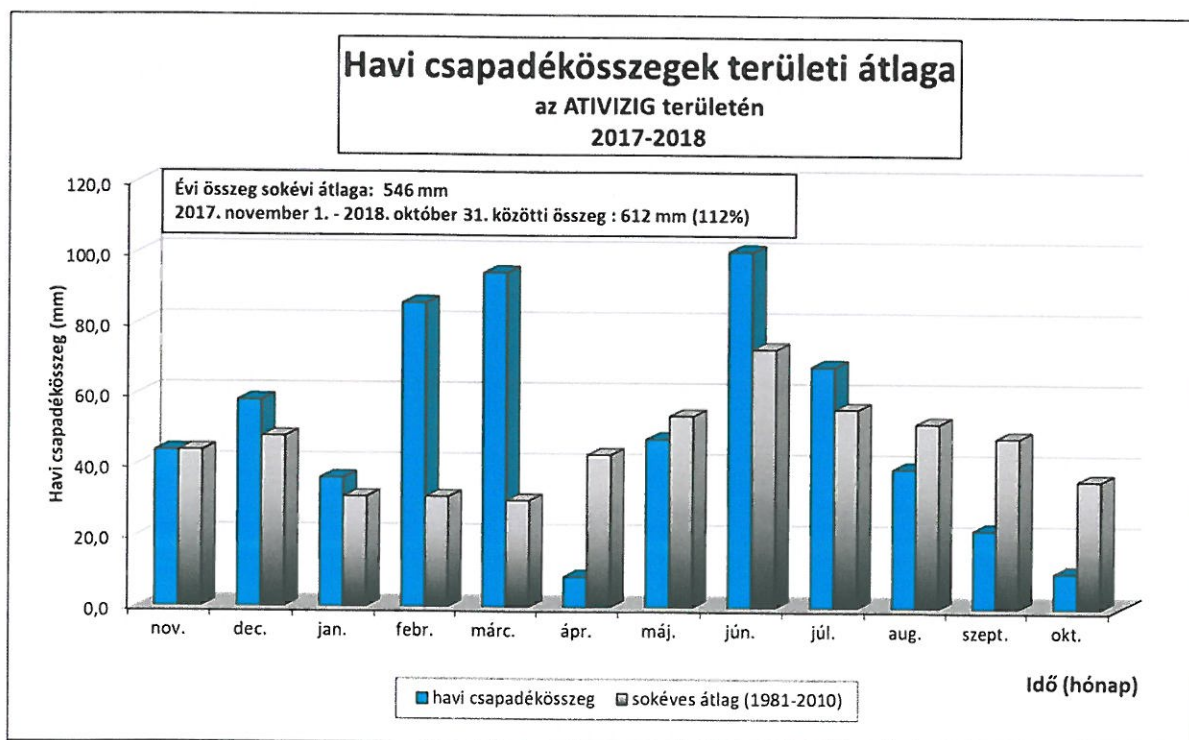
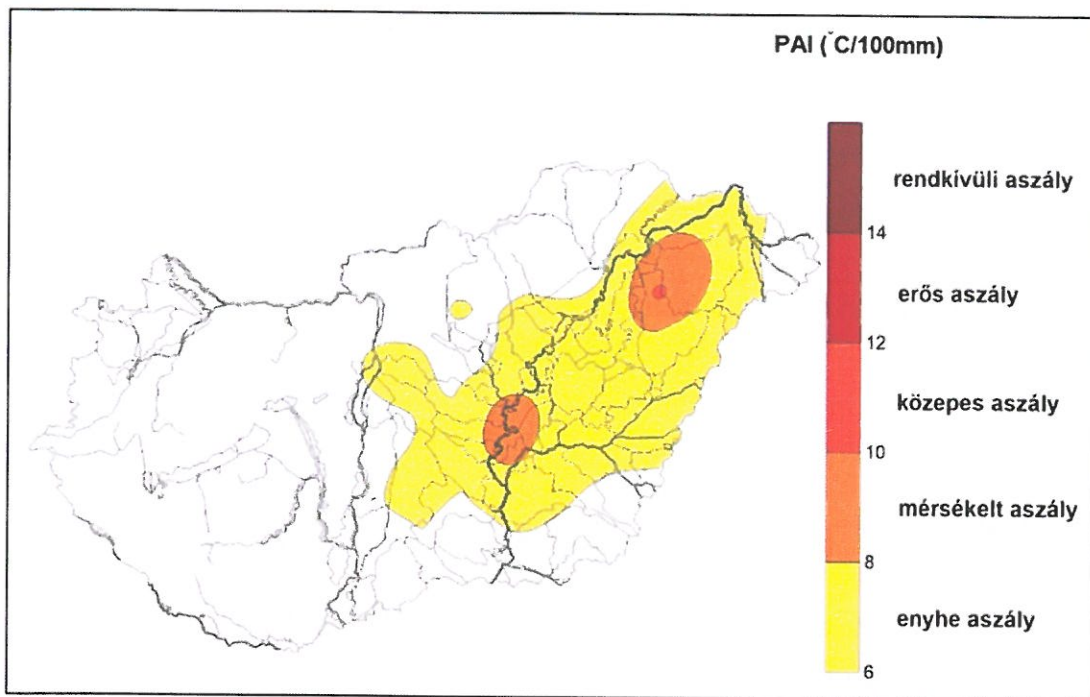
Vízügyi statisztikák.

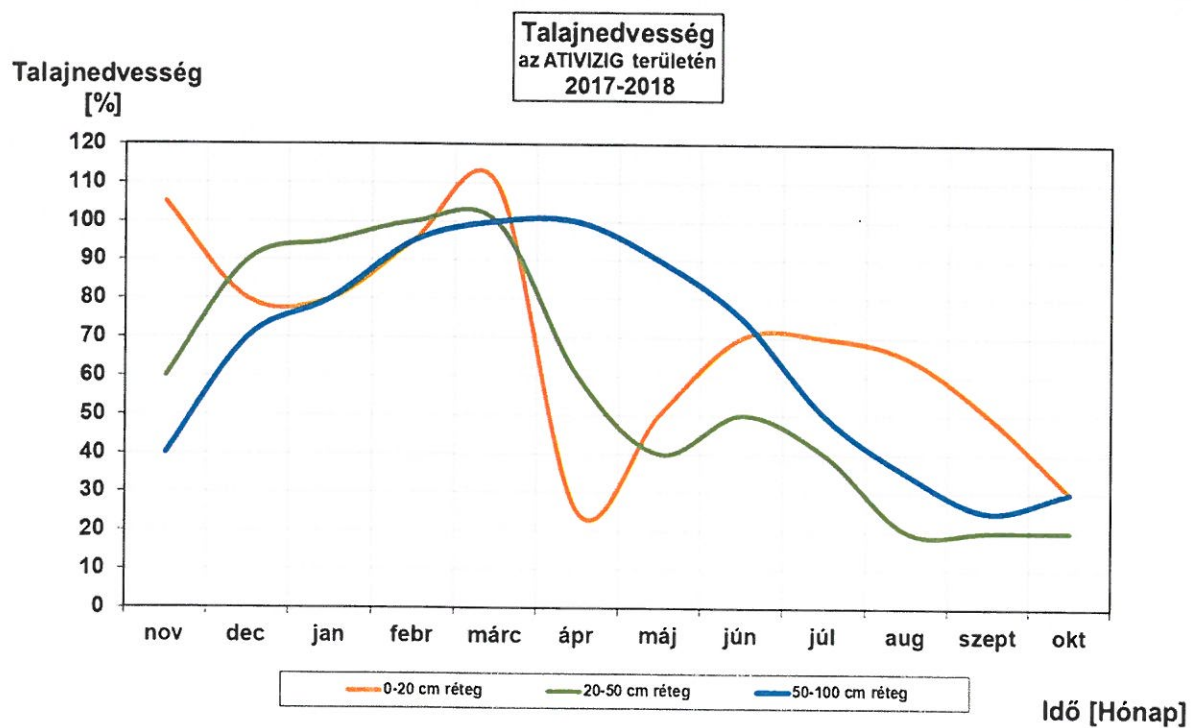
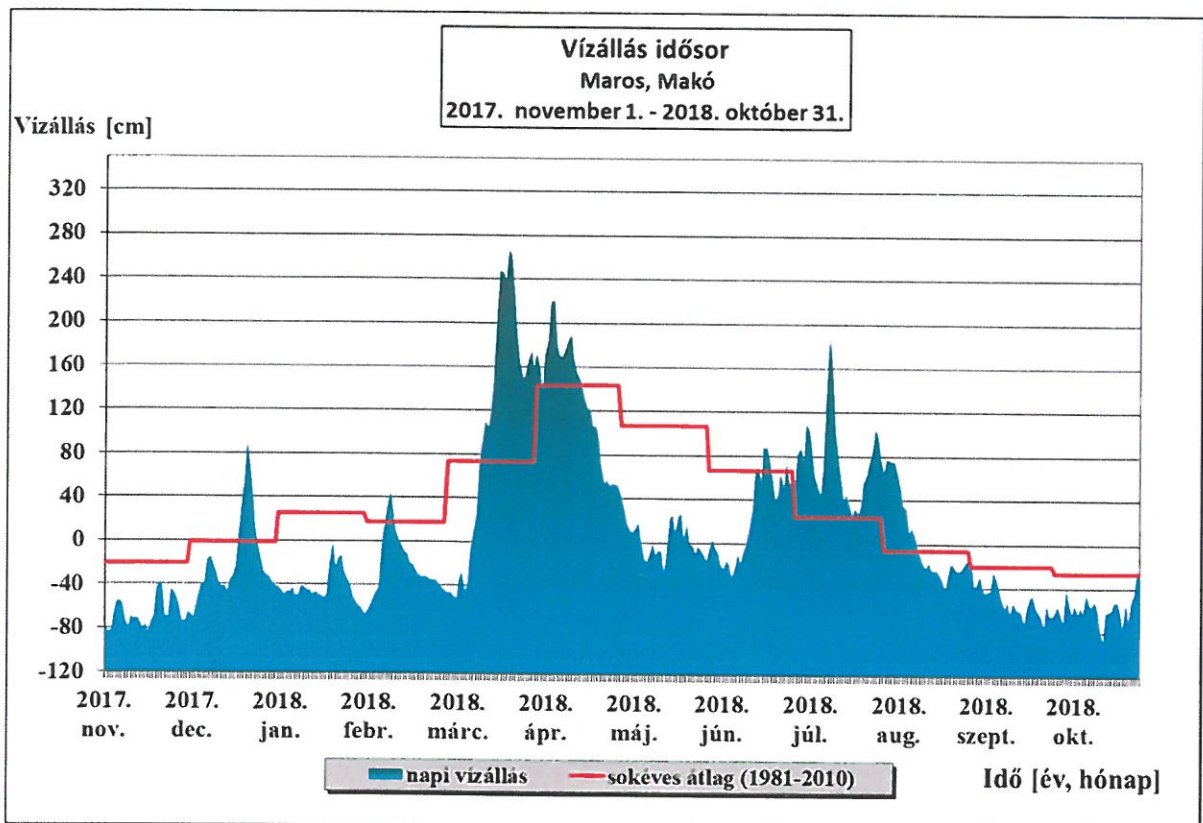

**Éves csapadék összegek területi eloszlása
ATIVIZIG
2017. 11. 01. – 2018. 10. 31.**

Az aszályindex (PAI) 2018-re számított értékeinek eloszlása
Magyarország területén

I. Kertészeti munkák

Fásítási program	
Baba-fák a 2016-ben születetteknek	181 db: gömb kőris, szivarfa, juhar, díszkörte, hárs
Kiszáradt baba-fa és egyéb pótlás	33 db
Baba-fák a 2017-ben születetteknek előre ültetés	144 db: juhar, hárs, szivarfa, díszkörte, gömb kőris, gömb cseplez, gömb akác
EFOP 3.9.2 jelű pályázat	500 db: magas kőris, puszta szil
Start program beszerzés	150 db gömbjuhar, gömbszivar, gömb akác, oszlopos díszkörte, Lobel szil
Sövényültetés	fagyal, lonc, mahónia (Rudnay u, Széchenyi tér, Hunyadi ltp)
Virágosítás	1000 db cserép muskátli
virágpálánta ültetés:	13.000 db egynyári, 10.000 db árvácska,
tulipánhagyma:	4000 db
Növényvédelmi permetezés:	5 alkalom: platánok, vadgesztenyék, hársak, gyertyánok, leanderek, rózsák, cserjék (Teleki L u, Vörösmarty u, Szent István tér, Platán u, Lisztes u, Kökény u, Kertész u, Széchenyi tér, Deák F u, Makovecz tér, Marczibányi tér, Szent János tér, Kálvin u, Állomás tér, József Attila u, Csanád v tér)
Fűnyírás:	120.000 m ²
Fakivágás	
Önkormányzati fakivágás	14 db
Lakossági, kérelemre	20 db
Gallyazás	kb.110 db közmunkában és vállalkozóval
Odukezelés	9 db

II. Mezőgazdasági munkák

Megművelt szabadtéri terület	8 hektár
Fóliasátras terület	400 m ²
Foglalkoztatottak létszáma	22 fő
Megtermelt növények	
vöröshagyma	4.750kg
burgonya	15.800 kg
fűszerpaprika	220 kg
őszi búza	10.800 kg